

Notă

**Prezența în România a speciilor *Ptiolina paradoxa* (JAENNICKE 1866)
și *Spania nigra* MEIGEN 1830 (Diptera: Rhagionidae)**

Igor CEIANU

Abstract

On the presence in Romania of *Ptiolina paradoxa* (JAENNICKE 1866) and *Spania nigra* MEIGEN 1830 (Diptera: Rhagionidae).

Systematic position is discussed and faunistical data on two species of Rhagionidae (*Ptiolina paradoxa* and *Spania nigra*) are given. *S. nigra* is a new species for romanian fauna.

Keywords: systematics, faunistical data, *Ptiolina paradoxa*, *Spania nigra*, Diptera.

Genul *Spania* este menționat în fauna României prin specia *Spania grisea* MG. (STROBL 1896; THALHAMMER 1899; IACOB 1972). Toate aceste citări se bazează pe semnalarea făcută de STROBL (1896) din Bucegi. De la acea dată nu există nici o semnalare nouă a acestei specii. În realitate însă, specia descrisă de STROBL este *Ptiolina paradoxa* (JAENNICKE 1866) cu care este sinonimizată specia descrisă de STROBL în 1892 (și nu de către MEIGEN, cum din eroare figurează specia în lucrările menționate). În suplimentul II la monografia "Die Dipteren von Steinmark" (p. 50), STROBL (1910) scrie: "Meine *Spania grisea* ist nach der monographischen Bearbeitung Beckers *ptiolina obscura* FALL. der *grisea* MG. zu *Symphoromyia* gehört...". În prezent, *Spania grisea* STR. considerată de STROBL ca identică cu *ptiolina obscura* FALL., este sinonimizată cu *ptiolina paradoxa* JAENN. (MAJER 1958). Cât privește specia *grisea* descrisă de MEIGEN în 1820 în cadrul genului *Atherix*, în prezent aceasta este sinonimizată cu *Symphoromyia* (*Paraphoromyia*) *crassicornis* (PANZER 1806) (MAJER 1988).

Conform cu datele prezentate mai sus rezultă că pentru fauna României, în cadrul familiei Rhagionidae mai trebuie adăugată și specia *Ptiolina paradoxa* (JAENN.).

În studiile noastre efectuate în împrejurimile orașului Câmpulung Moldovenesc au fost capturate mai multe exemplare de *Spania nigra* MG. pe care o semnalăm ca nouă pentru fauna României. *Spania nigra* este una dintre cele două specii ale genului *Spania* MEIGEN 1830 cunoscute în zona Paleartică (NAGATOMI 1984).

Este o specie de talie mică (2-2,5mm) cu corpul negru, capul emisferic, antenele articulate în jumătatea superioară a capului cu articolul bazal foarte mic, iar articolul 3 cu o aristă groasă, subcilindrică, articulată asimetric, tuberculul ocelar este puternic convex, trompa ușor îndreptată înainte, palpii destul de mari, ușor curbați înapoi. Ochii la mascul sunt holotipici, la femelă dichoptici, sparați printr-o frunte lată, lucitoare, care la insectele vii este roșie. Aripile sunt fumurii și irizante cu nervura m_3 (nervura mijlocie ce pornește de la celula discală) incompletă, balansierele negre, iar abdomenul cu o pilozitate mai lungă decât restul corpului. Hypopygiul masculului are epandriul îngust (Fig. 1); cercii femelei sunt ovali (Fig. 2). Larva se dezvoltă în talul de *Pellia neesiana* (Mik, 1896; LINDNER, 1925)

S. nigra este răspândită în nordul și centrul Europei (MAJER, 1988). În America de Nord este reprezentată prin subspecia *S. nigra americana* JOHNS (JAMES & TURNER, 1981).

Specia este relativ rară; în fosta Cehoslovacie, teritoriul destul de bine investigat de dipterologi, este cunoscută numai din două puncte (ROZKOŠNÝ & SPITZER, 1965).

Materialul din România a fost capturat în următoarele puncte: Câmpulung-Moldovenesc: Pr.

Sandru, 17.V.1975 - 1♂; Valea Caselor, 24.V.1978 - 4♂♂, 3.VI.1978 - 2♂♂, 23.V.1981 - 7♂♂, 6.VI.1984 - 1♀, 10.VI.1984 - 1♂, 8.VI.1987 - 1♂; Dr. Deia, 26.V.1983 - 1♀; Valea Putnei, 8.VI.1976 - 2♂♂, 7.VI.1987 - 1♂. In total: 19♂♂ și 2♀♀, în perioada 17.V.-10.VI. *S. nigra* are probabil o singură generație pe an, iar prezența ei redusă în colecțiile dipterologilor se datorează, pe de o parte, caracterului sporadic al răspândirii, iar pe de altă parte, perioadei de zbor timpurii. Raritatea femelelor este asociată cu comportamentul lor de a sta pe suprafața solului și astfel apar foarte rar în fileu.

Găsirea în România a speciei *S. nigra* contribuie la precizarea limitei sudice de răspândire a acestei specii rare.

BIBLIOGRAFIE

- JACOB M. 1972. Contributions a la connaissance des representants de la Fam. Rhagionidae (Diptera: Brachycera) de Roumanie. Trav. Mus. Hist. "Gr. Antipa", 12: 261-272.
- JAMES M.T., TURNER W.J. 1981. Rhagionidae. In: MCALPINE J.F. et al. (Eds.). Manual of Nearctic Diptera I. Res. Branch Agric. Canada, Monograph, (27): 483-488.
- LINDNER E. 1925. 20. Rhagionidae. In: Fliegen der Palearctic Region. Stuttgart, 49 pp.
- MAJER J. 1988. Family Rhagionidae. In: SOÓS A., PAPP L. (Eds.). Catalog. of Palearctic Diptera, 5: 14-29.
- MIK J. 1896. Dipterologische Miscellen (2. serie). VIII. Wien. Entomol. Ztg., 15: 241-248.
- NAGATOMI A. 1984. Male genitalia of the lower Brachycera (Diptera). Beitrag. Entomol., 34 (1): 99-157.
- ROZKOŠNÝ R., SPITZER K. 1965. Schnepfenfliegen (Diptera: Rhagionidae) in der Tschechoslowakei. Acta Entomol. Bohemoslov., 62: 340-368.
- STROBL G. 1896. Siebenbürgische Zweiflügen. Verh. Mitt. Siebenburg. Ver. Naturwiss., Hermannstadt, 46: 11-48.
- THALHAMMER J. 1899. Ord. Diptera. In: Fauna Regni Hung. Budapest, 1-76.

Dr. ing. Igor CEIANU
Blvd. Serban Vodă, 282
Bl.3B, Sc. C, Ap. 91
75241 BUCUREȘTI

Primit în redacție / Received: 11.11.1998
Acceptat / Accepted: 11.03.1999
Apărut / Printed:

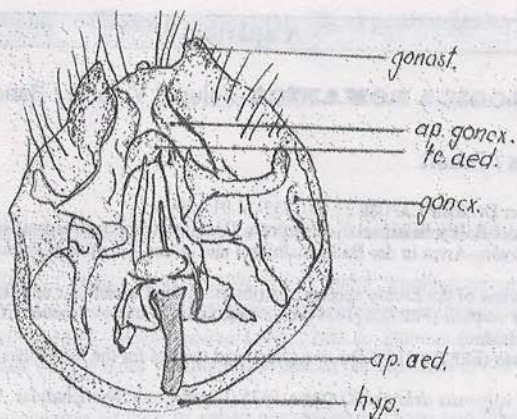

Fig. 1. *Spania nigra* MG. - hypopygium. ap.aed. - apodema acdeagusului; ap.goncx. - apodema gonocoxitului; goncx. - gonocoxit; gonost. - gonostil; hyp. - hypandrium; tc.aed. - teaca acdeagusului.

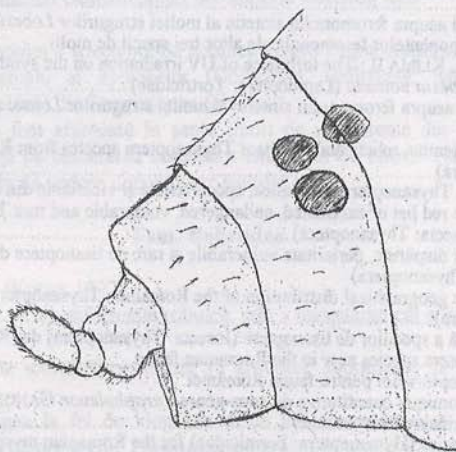

Fig. 2. *Spania nigra* MG. . Extremitatea posterioară a abdomenului (vedere laterală). cerc. - cerci; sp. - spermateca; tg. - tergit.

Fig. 3. *Spania nigra* MG. Aripa.